177 KİM CENNET'E KİM CEHENNEM'E

Soru: Sadece siz Cennet'e gideceksiniz ve Dünya'nın öbür ucunda Çin'de bir köyde doğmuş ve bir Tanrı'ya inanan nine Cehennem'e gidecek öyle mi?

Cevap: Kuran'a göre Müslümanlar Cennet'e girecekler. Fakat **İ**slam**'**da, Resul'ün tebli**ğ**i ula**ş**mayan yerlerden o Resul**ü**n getirdiklerine uymalar**ı beklenmiyor.** İslam âlimlerinin ortak kanaatına göre de dinin ulaşması demek sadece adının değil, içeriğinin **yeterince** anlatılması, ayetlerin detaylı olarak açıklanması gerekir. Müslümanlığın bir şartı da gelen Resullerin ve kitapların hiçbirini inkâr etmemek ve bir Allah'a ibadet etmektir. İslam kendine yeterince belli olduktan sonra kişinin Hz. Muhammed'e inen Kuran'ı da tasdik etmesi gerekir.

Yine Kuran'a göre İslam sadece Hz. Muhammed'e inen dinin adı değildir. Allah'tan gelen tüm Resuller İslam'ı anlatmıştır. Yani Allah'ın bir dini vardır onun Arapça'daki adı da İslam'dır. Dolayısıyla, Hz. Muhammed ve Kuran kendisine yeterince iyi belli olmamış fakat bir olan Tanrı'ya inanıp ibadet eden ve salih amel işleyen insanlar da doğru bir hayat sürüyorlarsa Müslümandırlar. Kuran ayetleri de bu yönde bilgiler verir. Örneğin;

İlgili Makaleler

- 181# Dünya'da farklı Kuranlar mı var? Yedi kıraat nedir? 22 Kasım 2019

Kasas 53: "Onlara okunduğ**u zaman: 'Biz ona inand**ı**k, ger**ç**ekten o, Rabbimizden olan bir hakt**ı**r, ş**ü**phesiz biz bundan ö**nce de müslümanlar idik' derler."**

Ayetinde açıkça Hz. Muhammed'in tebliği kendisine ulaşmadan önce, Allah'ı birleyen bu insanların da Müslüman ismiyle yani İslam ile tanımlandığını görürüz. Bu durum kendi kavmine gelmiş bir Resulün aracılığıyla binlerce yıldır tek Tanrı'ya ibadet eden fakat Hz. Muhammed'in dininin mantıklı bir şekilde kendilerine düzgün anlatılmayıp, Hz. Muhammed'in ve Kuran'ın ışığından henüz habersiz olan tüm insanlar için geçerlidir. Eğer tek Tanrı'yı biliyor ve hakkında bilgi sahibi olduğu hiçbir Resulü inkâr etmiyorsa o kişinin Allah'ın gazabına uğrayacağını iddia etmek büyük bir safsatadır.

Farklı bir dilde insanlar kendine Müslüman demeyebilir, dinin başka bir ismi olabilir. Örneğin Babillilere gönderilen Hz. İbrahim'in dininin adı Enam 161'e göre kendi zamanında Hanif olarak isimlendirilmiştir, fakat Kuran Allah'tan gelen tüm dinleri Arapça ifade ile **İ**slam** kelimesi altında anar. Yani Allah'ın dini bir tanedir ama farklı dillerde farklı zamanlarda farklı isimlerle anılabilir.

Bir de başka bir yanlış algıyı da düzeltmek gerekiyor. İnsanlar Hz. Muhammed'i ve Kuran'ı arayıp kendileri bulmalı imiş, yoksa hepsi kâfir olurmuş gibi bir algı var. Oysa bu algı Kuran'a taban tabana terstir. Kuran'da;

İsra 15:** **"Biz, bir elçi gönderinceye kadar azab edecek de**ğ**iliz.**"**

ayetine göre Resuller Allah'ı anlatmak için insanlara ulaşır, fakat insanlar kendilerine Resul daveti gelmedi diye çıkıp Resulleri araması gerekir diye bir ayet yoktur. Bu durum insan fıtratına da aykırıdır. Çünkü her insan inandığı dinin doğru olduğuna inanır ve yanlış olduğunu düşünmez ki Dünya'yı gezip doğru dini arasın. Dolayısıyla o sorumluluk insanlara değil Resullere ve Resullerin yardımcılarına aittir.

İmam Maturidi, **kendilerine Resul tebliği ulaşmayan kişilerin en azından akılla Yaratıcılarını bulmaları gerektiğini savunur.** İ**mam E**ş**ari**'**ye** göre ise Resul tebliği ulaşmamışsa bile böyle bir zorunluluk yoktur, yani Allah'ı akılla bulmaları da gerekmez. Bu kişiler kâfir değildir. **Kâfir terimi Türkçe'ye "gerçe**ğ**i yalanlayan, gerçe**ğ**e kar**şı** sava**ş**an nankörler" olarak çevrilir ve Kuran'da Resulün tebli**ğ**i ile muhatap olup ta Allah'**ı**n Resul**ü**ne kar**şı** sava**ş** a**ç**an kimseler için kullan**ı**l**ı**r (buras**ı** ö**nemli).**

Birilerinin önüne geleni kafir ilan etme sevdası var ve bu görüşlerini de İbn teymiyye'ye atarlar. Oysa İbn Teymiyye şöyle de demiştir: "Kendisine delil ulaşmamış veya ulaşmış fakat birtakım yerleri gizli kalarak hakkıyla anlayamamış kişiye delil açıklamak veya anlamış olduğu halde bir takım harici şüpheler veya delillerle hatalı bir tevil yapmış kişiye hakikati açıklamaktır." "Çünkü bazen kişiye hakkı bilmesi gerektirici naslar(deliller) ulaşmış olabilir ama yanında sabit olamamıştır. Veya o nassı aslen hiç anlamamış da olabilir. Bazen de aklına, Allah'ın kendisi sebebi ile o kişiyi mazur sayacağı bilmediğimiz bazı şüpheler oluşabilir." (Fetava/23-246)

Bizim kanaatımıza göre de televizyon ve internet gibi medyanın olmadığı zamanlarda İslam'ın kendine düzgün bir şekilde ulaşmadığı kişilere ve İslam'a da bir zarar vermek için uğraşmayan kendi halinde olan kişilere Cehennemlik denemez. İnternetin ve medyanın

yeterince gelişmiş olduğu ve İslam'ı ve Hz. Muhammed'i herkesin duymuş olduğu bu zamanda ise medya kanalları İslam'ı düzgün anlatmak yerine hep kara propaganda ile anlattıkları için **İ**slam**'**ı** **anlayamam**ış** **fakat özel bir sava**ş** **ta açmam**ış** hiç kimseye yine kâfir denemez ve Cehennemlik olarak ilan edilemez. Çünkü onlara da düzgün bir Resul tebliği gitmediği gibi tam tersine olumsuz propagandalar gitmiştir. Bu insanlar yine Bir olan Tanrı'ya inanıyor ve insani ilişkilerde sâlih ameller yani hayır hasenat yapıyorsa bu insanların Cehennem'e gideceğini iddia etmek kimsenin harcı değildir.

Fakat Müslüman ülkelerde doğmuş çoğu ateist İslam'ı bilir, anlamadıkları yerleri açıklasanız da inanmaya yanaşmazlar. Bunun sebebi kendi fıtratlarını bozmalarından dolayı İslam'ın ışığına uzak olmalarındandır. Bile bile Allah'ın Resulüne karşı mücadeleye tutuşan böyle ateistler için de (bu şekilde ölürlerse) Cennet'e gideceklerini söylemek yine Kuran'a terstir.

İslam ansiklopedisinin fetret bölümünde şu açıklama vardır: "İslâmiyet'ten hiçbir şekilde haberdar olamayanlarla fizikî imkânsızlıklar, güçlü psikolojik ve sosyal engeller yüzünden bu dinin hidayetiyle **yeterince** aydınlanamayanların sorumlu tutulamayacağını söylemek lâzımdır….Hak dinden haberdar olduğu halde onun hidayetinden **yeterince** nasip alamayan kimselere gelince, eski âlimlerden Câhiz ile Gazzâlî'nin, son dönemlerde Muhammed Abduh ve Reşîd Rızâ'nın önem verdikleri bu grubun önündeki engeller, hak dinin veya tebliğcisinin sadece adını duyup getirilen hükümler konusunda **sa**ğ**lam bir bilgiye** ulaşamamaktan ibaretse bunlar da bir önceki grup (fetret ehli) statüsünde düşünülmeli, sadece onların mükellef tutulduğu şeylerle yükümlü oldukları kabul edilmelidir…. Ancak Muhammed Abduh ve Reşîd Rızâ'nın daha isabetli görünen telakkisine göre İslâm dini hakkında yeterince bilgi edinememiş olan bu gruplar da öncekiler gibi aklî muhakemeleri, ortak ahlâkî değerler ve **yörelerinde bulunan nebevî ö**ğ**retilerin gerekleriyle** amel etmek mecburiyetindedir"

Soru: Önceden veya şimdi islam hakikatleri kendine yeterince ulaşmamış kişilere kafir denebilir mi ve Cehennemlik ilan edilebilir mi?

Taha suresinde bildirildiğine göre Firavun'da Hz. Musa'ya benzer soruyu soruyor.

49. Firavun: Rabbiniz de kimmiş, ey Musa? dedi.

50. O da: Bizim Rabbimiz, her şeye hılkatini (varlık ve özelliğini) veren, sonra da doğru yolu gösterendir, dedi.

51. Firavun: Öyle ise, önceki milletlerin hali ne olacak? dedi.

52. Musa: Onlar hakkındaki bilgi, Rabbimin yanında bir kitapta bulunur. Rabbim, ne yanılır ne de unutur, dedi.

Firavun, "Öyle ise, önceki milletlerin hali ne olacak?" derken "sen bizi müslüman yapsan da öncekiler seni görmedi onlar yanacak mı" demek istemiş ve kendince alaylı bir üslupla Hz. Musa'nın tebliğinin mantığını sorgulamıştır. Görüldüğü gibi Hz. musa'nın cevabı ise onlar Cennetlik veya Cehennemlik şeklinde değildir; Onların ne olacağını en iyi

Allah bilir anlamında olmuştur. Biz de o yüzden başka dinden olanlara kafir damgası yapıştırmayı bırakmalı ve herkesin durumunu en iyi Allah bilir demeliyiz.

Kasas 47 de peygamber gelmesinin amacını ve gelmezse ortaya çıkabilecek mazereti açıklıyor:

Kasas 47: “Bizzat dünyada kendi yaptıklarından dolayı başlarına bir musibet geldiğinde: “Rabbimiz, ne olurdu, bize özgürce sorumluluklarını yerine getirmek üzere bir peygamber gönderseydin de, Rasullerine inen âyetlerine uysaydık, mü’minlerden olsaydık.” diyecek olmasalardı, seni göndermezdik.”

Elbette bu mazeret sadece inanç yönünde olabilir yoksa insanlarda fıtraten adalet, merhamet gibi kavramlar vardır ve Peygamber gelmeyen kavimler de bu gibi insanca veya canavarca davranışlarından sorguya çekileceklerdir.

Kı**sacas**ı**;** Allah Resulünü ve Kuran’ı yeterince tanıdığı halde savaş açanlar hariç olmak üzere kimin kendisine yeterince bilgi ulaşmış kimin ulaşmamış olduğuna, kimin ne mazeretleri olduğuna, kimin ard niyetli olduğuna Allah karar verecektir. **Her gerçek İ**slam** **â**limi, Kuran’**ı**n yeterince a**ç**ı**klanmad**ığı** **insanlar**ı**n kâfir olarak de**ğ**erlendirilemeyece**ğ**inde hemfikirdir.** Ayrılık sadece bu yeterli kelimesinin ne kadar olduğundan kaynaklanıyor **(**https://islamansiklopedisi.org.tr/fetret**)**. Kimine göre Hz. Muhammed’in adını bile duymak yeterli (ki böyle bir şeyin hiçbir mantığı yok), kimine göre ise inatçı olmayan bir insanın **ikna olabilece**ğ**i kadar** bilgi verilmesi gerekiyor. Ayrıca ayetlerde kurtuluşun şartı iman ve sâlih amel (hayır-hasenat yapmak) olarak tanıtıldığı için Müslümanım diyen herkesin Cennet’e kabul edilmeyeceği de göz önüne alınmalıdır.